

José Géral este autorul piesei Aventurile lui Plum-Plum, jucată în premieră în această stagiune la Teatrul „Tândărică”. Principala calitate a spectacolului a constat într-o legătură directă, nemijlocită, între scenă și sală. Micii spectatori intervin adesea, sînt solicitați să participe activ la desfășurarea acțiunii, puși uneori să condamne, alții să aprobe comportarea și chiar soarta eroilor. Este, de fapt, una dintre importanțele caracteristice ale teatrului de păpuși, verificate printr-o îndelungată experiență.

Adăugăm la aceasta, pe seama reușitelor regiei (Margareta Niculescu), cursivitatea acțiunii, deosebit de vioaie, plină de lumină și culoare, ca și fericita îmbinare dintre păpuși și personajele-oameni ale căror măști nu contrazic nici o clipă specificul scenei mici, mai toate fiind personaje-metaforă, aflate, deopotrivă cu eroii-păpuși, într-o continuă mișcare, într-o permanentă dar organizată agitație a căror principală caracteristică o constituie optimismul și umorul de bună calitate.

Cîțiva talentați artiști mînuitori: Justin Grad (într-o deosebită vervă pentru realizarea personajului titular Plum-Plum), Valeriu Simion și Costel Popovici (interpretii celor doi clovni), Melania Toma („întregită” de vocea Andei Călugăreanu), Mihaï Prujinski și Rita Stoian, au contribuit la rotunjirea plăcută a unui spectacol în care păpușile Ellei Conovici, ca de obicei, au fost deosebit de frumoase și expresive.

M. C.

CĂI ÎN TEATRUL DE PĂPUȘI

„Gama posibilităților ce se oferă astăzi marionetei este atît de întinsă cum nici un păpușar n-ar fi îndrăznit s-o spere la începutul acestui secol” — iată ceea ce am putea răspunde cu ușurință celor care ne-ar cere părerea. Într-adevăr, adesea, presa, radioul, televiziunea, grupări culturale sau amatori izolați pun păpușarilor întrebări privind situația artei lor, care este în același timp și profesiunea lor.

Și acest interes pe care-l nutrește însuși publicul este un prim răspuns la întrebare. Mulți iubesc marionetele. Unii le redescoperă cîteodată. Dar ceea ce este evident, e faptul că această artă, care — la începutul secolului nostru — a cunoscut o decădere indiscutabilă, este pe cale de a recîștiga un loc de frunte în ansamblul artelor și mijloacelor lor de răspîndire, cunoscute astăzi.

Arta marionetei, care-și găsește izvorul, la fel ca arta actorului, într-o nevoie de exprimare veche cît lumea, a cunoscut desigur un destin foarte schimbător. Arse în evul mediu ca instrumente de vrăjitorie, marionetele au intrat odată cu secolul al XIX-lea într-o epocă de mare popularitate.

Ele erau, pe-atunci, singurul mijloc de cultură în marile centre în care populația muncitoare, încă necultivată și neputînd să-și ofere spectacole costisitoare, urmărea cu pasiune programele teatrelor populare de păpuși, care le povesteau, sub o formă atrăgătoare, romanele epice ale marilor scriitori de la începutul secolului al XIX-lea.

Un oraș ca Bruxelles număra către 1900 o sută de teatre de marionete.

Apoi a apărut cinematograful, iar marioneta populară și-a pierdut o mare parte din publicul său, găsindu-și refugiul pe lîngă copii și fiind sprijinită — mai mult sau mai puțin — de cîțiva amatori luminați.

Începu o perioadă de îndelungă răbdare, de dificultăți economice, dar și de cercetări și contacte internaționale.

În fiecare țară, cîteva spirite întrepide își duceau arta mai departe și, în fine, luă ființă o mișcare internațională care urma să fie pentru mulți păpușari o încurajare și o speranță.

Uniunea internațională a marionetiștilor (UNIMA) a contribuit fără îndoială, într-o mare măsură, la ridicarea nivelului multor spectacole, stimulînd și trezind la o conștiință internațională pe artiștii păpușari. În același timp, în țările socialiste, credite importante erau în fine acordate teatrelor de păpuși, permițînd ieșirea definitivă din făgașul rutinei meșteșugărești a unei arte care cerea o largă desfășurare.

Și iată că, tot atunci, noi porți se deschid. Marioneta își face intrarea în școli și în mișcările de tineret.

Valoarea pedagogică a marionetelor începe să fie apreciată de către specialiști, și aceasta pînă la a-i da locul convenit în școli și chiar considerînd-o veritabil material didactic.

Totuși, adulții rămîn mai reticenți, afară de un public cultivat, care redescoperă, pe de-o parte, marioneta populară, pe de alta, marioneta literară, dacă nu chiar pe aceea de varietăți. Căci, într-adevăr, mulți păpușari au găsit refugiu în spectacolele de cabaret. Dar și în cinematograful, unde au apărut de asemenea cîțiva realizatori interesați.

Teatru, cabaret, școli, cinematograful și, în fine... televiziunea, care este marea șansă a marionetei. Mijloc de difuzare care s-ar crede creat pe măsura marionetei. În cîțiva ani au fost realizate sute de emisiuni.

Neavînd decît un pas de făcut pentru a trece din cadrul miciei scene în acela al televizorului, marioneta a trecut fără greutate obstacolul, și se simte la largul său.

Tare pe acest nou mijloc de a se face prețuită, marioneta poate — cu siguranță — să răsfrîngă beneficiul popularității sale pe micul ecran asupra ansamblului activităților sale.

Ar fi păcat să nu se profite cu prisosință de un fenomen atît de pozitiv, numai din cauza lipsei de coordonare a activității păpușarilor. Dacă mai există o problemă a marionetei contemporane, aceasta nu mai este — din fericire — o problemă de renaștere, ci una de coordonare între diferitele ramuri ale unei arte în plină desfășurare.